

Representantforslag 6 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Abid Q. Raja

Dokument 8:6 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om mer forutsigbarhet og mindre byråkratisk adopsjonsprosess

Til Stortinget

1. Bakgrunn

Formålet med adopsjon er å gi et godt og varig hjem til et barn som ikke kan bli tatt hånd om av sine biologiske foreldre.

De aller fleste adopsjonene i Norge gjelder internasjonal adopsjon gjennom adopsjonsformidling. Statistikken viser at det adopteres svært få barn etter reglene om innenlandsadopsjon der de biologiske foreldrene samtykker til adopsjon. Norge har i dag samarbeidsavtaler med en rekke land for adopsjon. Hovedvekten av barna kommer fra Kina, Nepal, India og Etiopia. Landene som frigir barn til adopsjon, setter selv en rekke betingelser. Kina innførte for eksempel regler fra 1. mai 2007 som utestenger en rekke søkere. Dette betyr imidlertid ikke at adopsjonsmyndighetene i Norge behøver å ha de samme reglene, men organisasjonene må opplyse om at man ikke kan være søker til Kina om man ikke oppfyller kravene.

Norge har i mange år ligget på topp når det gjelder antall internasjonale adopsjoner i forhold til befolkningstallet. Fra 2002 sank antall formidlinger og nådde en foreløpig bunn i 2008 med 304 formidlinger. At adopsjonstallene synker, er ikke spesielt for Norge. Også i Europa og USA har det vært en nedgang i antall internasjonale adopsjoner de siste årene.

1.1 Forhåndsgodkjenning

For å kunne adoptere et barn fra utlandet må man være godkjent av norske myndigheter. En slik godkjenning kalles forhåndssamtykke. Som hovedregel gis det forhåndssamtykke på betingelse av at formidlingen skjer gjennom en godkjent adopsjonsorganisasjon. For tiden er tre organisasjoner godkjent for å drive adopsjonsformidling; Adopsjonsforum, Inor-Adopt og Verdens Barn.

Ved søknad om adopsjon utarbeides en sosialrapport som danner grunnlag for avgjørelse om forhåndssamtykke. Bostedskommunen til adopsjonssøkerne har ansvaret for å utrede søkerne og å gi en tilrådning i saken. Når saken er ferdig utredet, skal kommunen sende saken til Barne-, ungdoms- og familieforvaltningen.

Forslagsstillerne vil understreke at det er barnets beste som skal være utgangspunktet for om en adopsjon skal gjennomføres. Ved adopsjon dannes et livslangt forhold mellom adopsjonsforeldrene og barnet, og det er derfor viktig at adopsjonsforeldrene er i stand til å takle ulike forhold som kan oppstå i oppveksten. Forslagsstillerne mener derfor at det er viktig med en grundig vurdering av adopsjonssøkerne. Forslagsstillerne mener likevel at prosessen kan gjøres mer forutsigbar og fleksibel. Det vises til at prosessen for å bli godkjent som adoptivforelder ofte tar svært lang tid og at reglene og retningslinjene for om en godtas eller ikke, er vanskelig å få oversikt over. Forslagsstillerne mener det må stå tydeligere i lovteksten hvilke grunnkrav som stilles til søknaden og saksbehandlingen.

Forslagsstillerne ønsker et mindre rigid regelverk for potensielle adoptivforeldre. Man opplever i dag at reglene blir stadig strengere og at muligheter for adopsjon kobles sammen med ulike faktorer som i fremtiden kan gi helserisiko. Det er, etter forslagsstillerne mening, urimelig å legge opp til et regelverk

som automatisk utelukker store deler av befolkningen. Forslagsstillerne er bekymret over en samfunnsutvikling hvor rammene for hva som anses som normalt, blir stadig trangere, og som ikke aksepterer noen former for risiko hva angår helse. Her er det viktig i større grad å se paret som helhet og ikke utelukke paret fordi en av dem ikke fullt ut oppfyller dagens forutsetninger.

Forslagsstillerne mener også at det bør være mulig å søke om adopsjon på generelt grunnlag, uten å knytte søknaden til enkeltland på forhånd.

1.2 Bedre økonomisk støtte

Forslagsstillerne mener foreldre som velger å ta seg av barn som allerede er satt til verden, må få bedre økonomisk støtte enn i dag. Det bør ikke være en økonomisk byrde å adoptere. Forslagsstillerne ønsker derfor å øke adopsjonsstøtten til 1 G.

1.3 Nye samarbeidsland

Forslagsstillerne viser til at hvilke land som ønsker å adoptere til utlandet, er i konstant endring og avhengig av nasjonal utvikling. De siste årenes utvikling viser at adopsjon av barn til utlandet synker når nasjonalstatens indre forhold bedres. Dette betyr at dersom man ønsker å legge til rette for adopsjon, må det stadig inngås nye avtaler med land der det er behov. Norske myndigheter bruker imidlertid lang tid på å godkjenne nye adopsjonsland og stiller langt strengere krav enn mange andre land.

I VG 31. august 2010 kunne man lese i et leserinnlegg skrevet av Adopsjonsforum at

«Adopsjonsforeningene skulle gjerne ha arbeidet i flere land slik som svenske og danske kolleger. Ett problem er knyttet til norske myndigheter som både er mer restriktive enn nordiske kolleger, og at behandlingstiden for enkelte søknader om samarbeid kan ta over 2 år i Norge.»

Forslagsstillerne mener Norge fortsatt skal stille strenge krav for å inngå adopsjonsavtaler, men viser til at det ved usikkerhet er mulig å foreta noen prøveadopsjoner og evaluere om praksisen er tilfredsstillende. Forslagsstillerne mener derfor norske myndigheter bør legge til rette for prøveadopsjon før det gis formidlingstillatelse til adopsjonsforeninger, det vil si at adopsjonsforeningene bør kunne forsøke adopsjon fra ulike land og gjøre seg erfaringer fra disse, før det settes i gang ordinær adopsjonsformidling.

2. Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at prosessen rundt adopsjon skal bli mindre byråkratisk og mer forutsigbar.

II

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Norge skal søke å inngå samarbeidsavtaler med flere land og at staten skal ha en mer aktiv rolle i forberedelse av nye avtaler.

III

Stortinget ber regjeringen legge til rette for prøveadopsjon før det gis formidlingstillatelse til adopsjonsforeninger.

IV

Stortinget ber regjeringen øke adopsjonsstøtten til 1 G.

4. oktober 2010